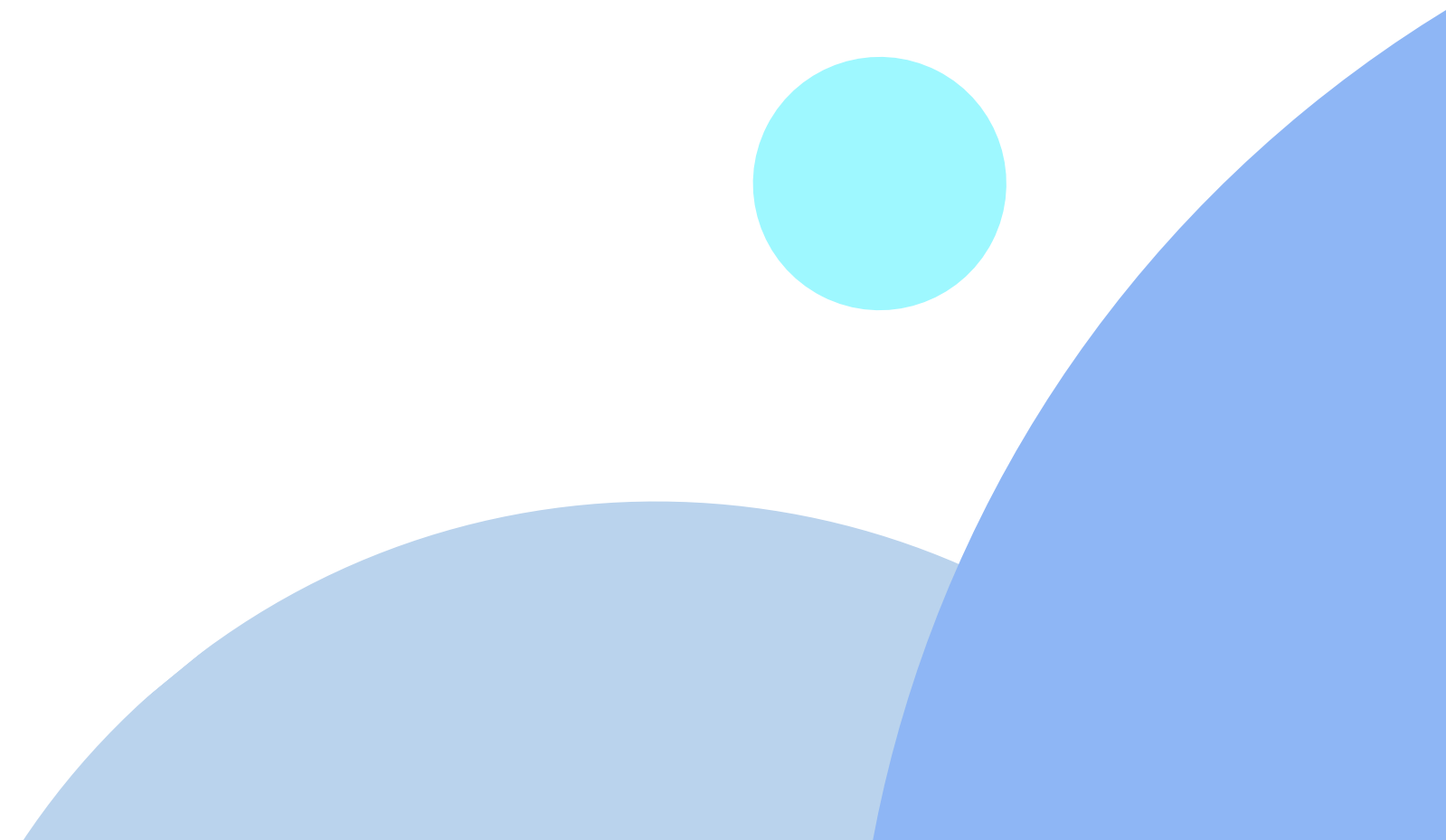

Brabant
Cloud

Waarde van Woorden

November Cursusmaand

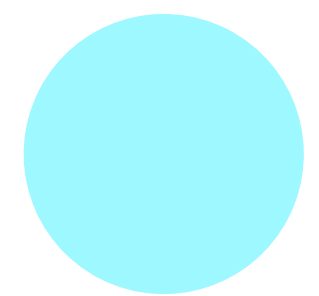

November Cursusmaand

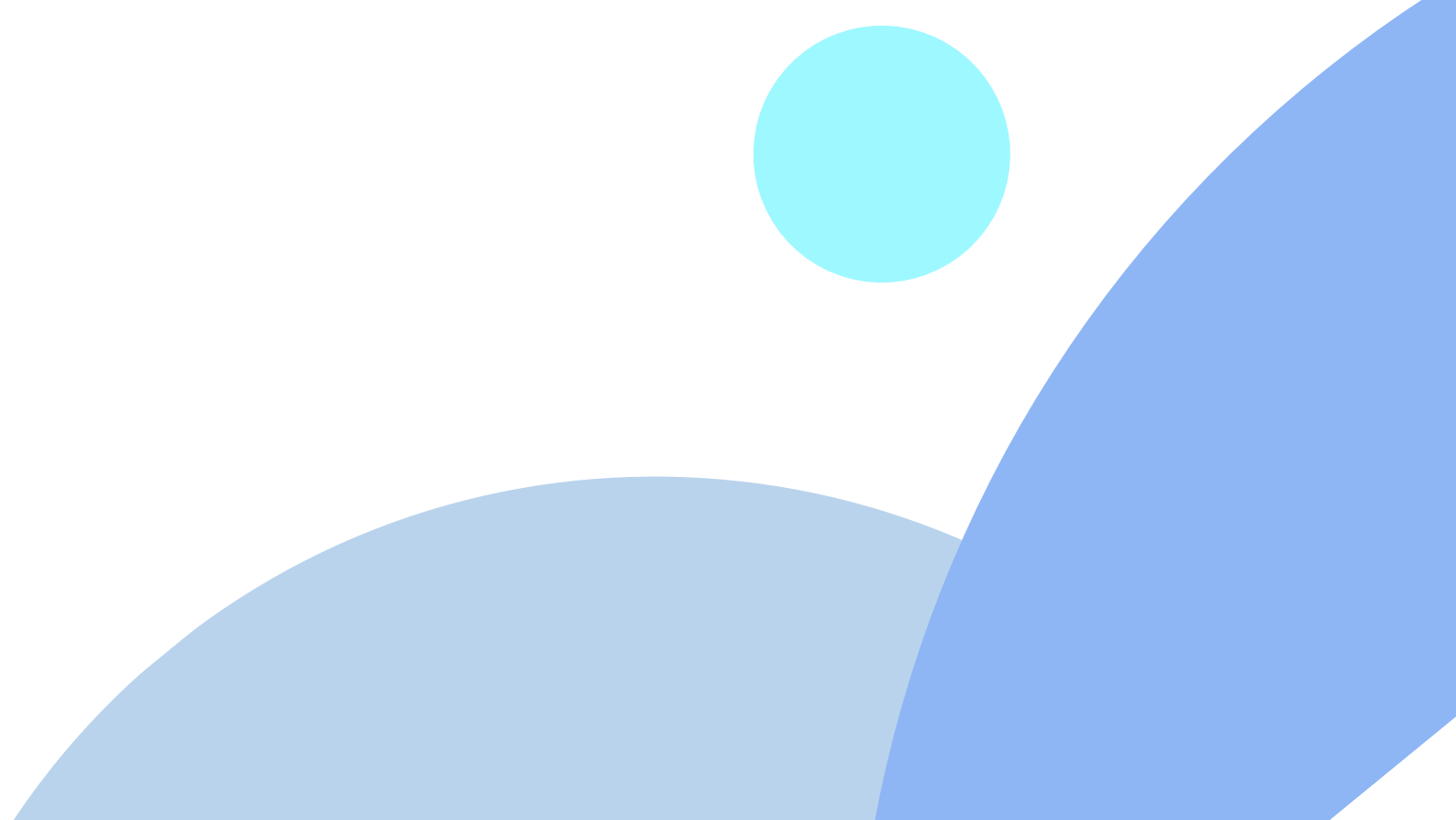
- 04/11: Collectieplan en Informatieplanner
- 11/11: Waarde van woorden
- 18/11: Digitale toegankelijkheid
- 25/11: Vinden door te verbinden

De spelregels!

1. Iedereen zet zijn geluid uit.
2. Als je iets wil zeggen steek je digitaal je hand op. Wanneer je de beurt krijgt zet je je microfoon aan.
3. Je camera mag aan. Dan kunnen wij zien tegen wie we praten.
4. De sessie wordt opgenomen. Houd daar rekening mee wanneer je je camera aanzet.

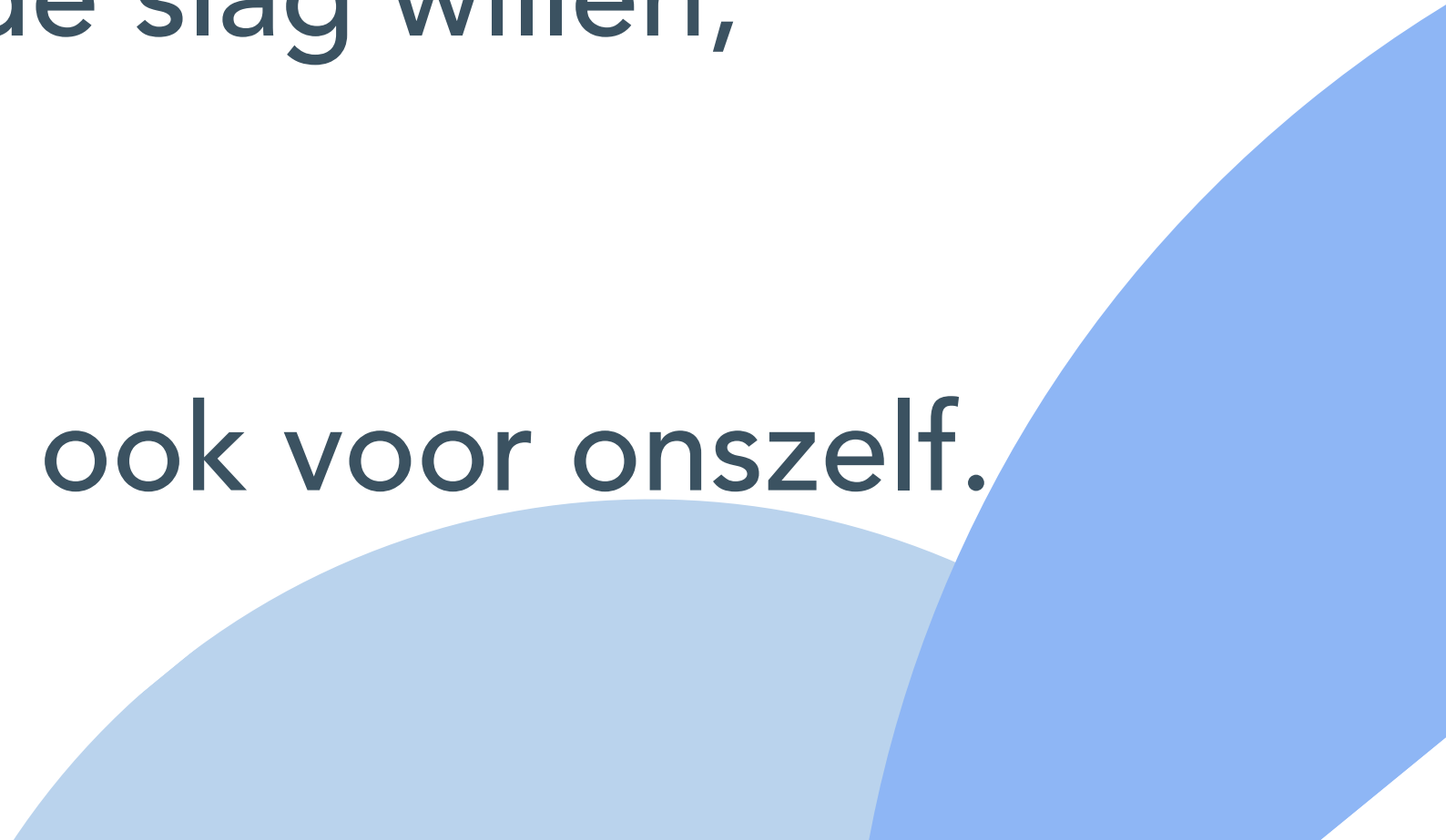
Wat gaan we vandaag doen?

- Wat is Waarde van woorden?
 - Hoe weet ik waar ik moet zoeken?
 - Hoe ga je aan de slag met inclusief maken van je collectieregistratie?
-

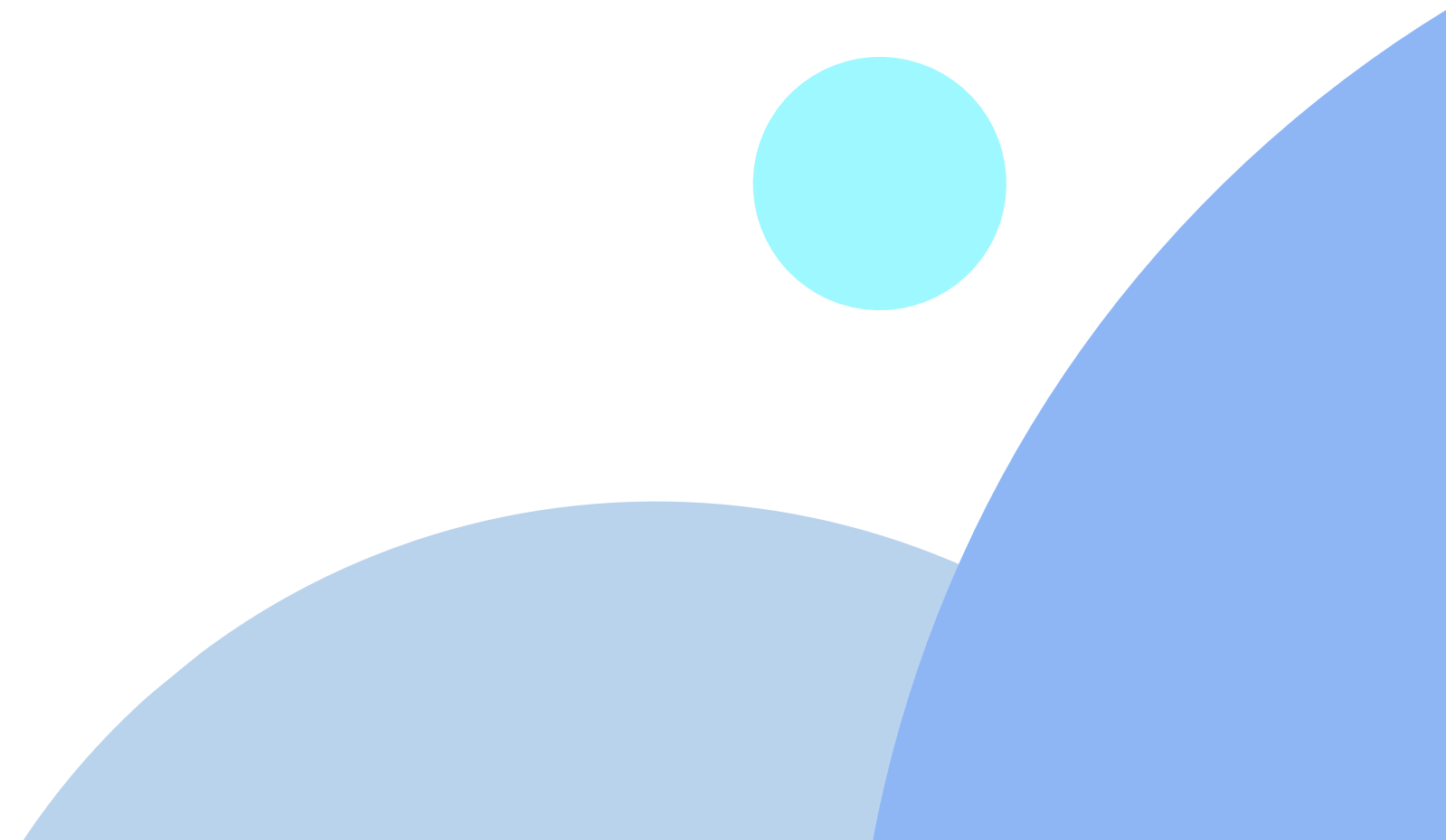
Waarde van woorden

- Samen op zoek naar inclusie in collectiebeschrijvingen.
 - Voelt iedereen zich juist gerepresenteerd?
 - Bevatten de Brabantse collecties woorden of concepten die kunnen kwetsen en uitsluiten?
 - Hoe vind je deze woorden?
 - Welke alternatieven zijn er?
 - Bewustwording en leerproces, ook voor onszelf.
-

Waarde van woorden

- We zijn ons niet altijd bewust van ons eigen perspectief.
 - Wat beladen is, is voor iedereen verschillend.
 - Beladen of omstreden woorden kunnen op verschillende manieren voorkomen en we moeten per geval kijken hoe we daarmee omgaan.
 - Collectiebeherende instellingen die hiermee aan de slag willen, zoeken naar concrete handvatten.
 - We zijn nooit klaar. Bewustwording en leerproces, ook voor onszelf.
-

Wat kan ik doen?

Stap voor stap aan de slag

1. Kijk naar je eigen perspectief.
 2. Zoek in je collectie naar sporen van het koloniaal verleden.
 3. Maak je collectie woord voor woord inclusiever.
-

Stap voor stap aan de slag

1. Kijk naar je eigen
2. Zoek in je collectie
3. Maak je collectie

met koloniaal verleden.
inclusiever.

Stap voor stap aan de slag

1. Kijk naar je eigen perspectief.
 2. Zoek in je collectie naar sporen van het koloniaal verleden.
 3. Maak je collectie woord voor woord inclusiever.
-

Op zoek in mijn collectie

- Hoe vind je woorden of teksten die kwetsend kunnen zijn?
 - Binnen bepaalde contexten komen kwetsende woorden vaker voor.
 - Kolonialisme
 - Medische geschiedenis
 - Gendergeschiedenis
 - Bijnamen?
 - Words Matter
 - Handreiking 'Onderzoek naar sporen van slavernij en het koloniale verleden in de collectieregistratie'
-

Op zoek in mijn collectie

- Words Matter
 - Handreiking 'Onderzoek naar sporen van slavernij en het koloniale verleden in de collectieregistratie'
-

Op zoek in mijn collectie

WOORDENLIJST

Zigeuner

GESCHIEDENIS, GEBRUIK & MOGELIJKE GEVOELIGHEID

De term *'zigeuner'* wordt meestal gebruikt als verwijzing naar iemand van een reizend volk, met name de Roma.

De Roma bestaan uit verschillende groepen. In samenhang met hun rondreizende bestaan en vanwege hun verleden van (gedwongen) migratie, blijft de negatieve stereotypering van de Roma als dieven en zwervers bestaan.

De Roma beschouwen de term *'zigeuner'* als denigrerend en in de jaren 1970 hebben ze daarom gezamenlijk en officieel besloten om zichzelf *'Roma'* te noemen.

SUGGESTIES

- Over het algemeen kan *'Roma'* worden gebruikt.
- Bepaalde groepen en subgroepen hebben echter hun eigen voorkeursbenamingen (bijvoorbeeld de Sinti), die in dat geval meer gepast zijn.

WOORDENLIJST

Zwart

GESCHIEDENIS, GEBRUIK & MOGELIJKE GEVOELIGHEID

'Zwart' is een identiteitscategorie met verschillende betekenissen in verschillende contexten, maar in het algemeen verwijst het naar mensen van Afrikaanse afkomst. De term is de vroegere raciale categorie *'neger'* (zie: *Neger*) gaan vervangen, die nu door velen beschouwd wordt als denigrerend.

In Nederland wordt *'zwart'* het meest gebruikt om mensen van Afrikaanse of Afro-Caribische oorsprong te beschrijven. Op deze manier gebeurt dit ook in Groot-Brittannië. Daar wordt de term echter ook gebruikt als verschillende niet-witte groepen mensen te verenigen, die allen racistisch bejegend worden (ongeacht hun etnische of geografische afkomst).

In Nederland is dat in mindere mate het geval. Ook in de Verenigde Staten verwijst de term vooral naar Afro-Amerikanen: *'mensen van kleur'* wordt gebruikt als een politieke categorie voor iedereen die niet wit is.

Met name door de inspanningen van de Noord-Amerikaanse *Civil Rights* en Black Power bewegingen, maar ook door de strijd tegen racisme wereldwijd, is *'zwart'* een identiteitscategorie geworden waar veel mensen van Afrikaanse afkomst trots op zijn. Daarmee neemt men afstand van eerdere stereotypen waarmee zwarte mensen geassocieerd worden.

SUGGESTIES

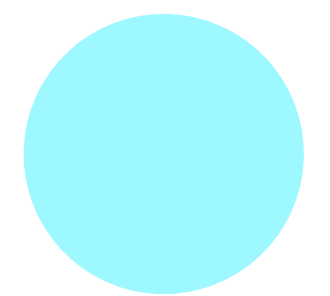
- Deze term kan gebruikt worden, maar moet vanwege de vele betekenissen met voorzichtigheid gebruikt worden.

Betrokken personen, functies en gerelateerde termen

Aboriginal, aborigines	Kindsheidoptocht
Afgod, afgodsbeeld	Kioromama
Afrikaan	Kleurling
Ambachtsslaaf	Knecht
Astronoom	Koeli, koelie
Baboe	Kotomissie, kotomisi
Barbaar	Lijfeigene
Basja	Mardijker
Bastiaan	Marron, maroon
Bediende	Marronage
Bewindhebber	Mesties
Bewindvoerder	Moor, moors, mooren, moren, mauro
Blank	Moorin, morinne
Boeddha	Morenhoofd, morenkop
Bomba	Mudéjar
Boslandcreool	Mulat, mulatten
Bosneger, bosnegers, boschneger,	Mulattin
boschnegers	Neger, negros, negroïde
Bosnegerin, boschnegerin	Negerin
Contractarbeid	Negerslaaf
Creolenmoeder	Njai
Creool, creolen, kreool	Octroon

Aan het werk

- Ik wil een woord aanpakken. En nu?
- Waar kom ik het woord tegen?
- Is het gebruikt in een moderne of historische context?
- Is er uitgelegd waarom het woord hier wordt gebruikt?

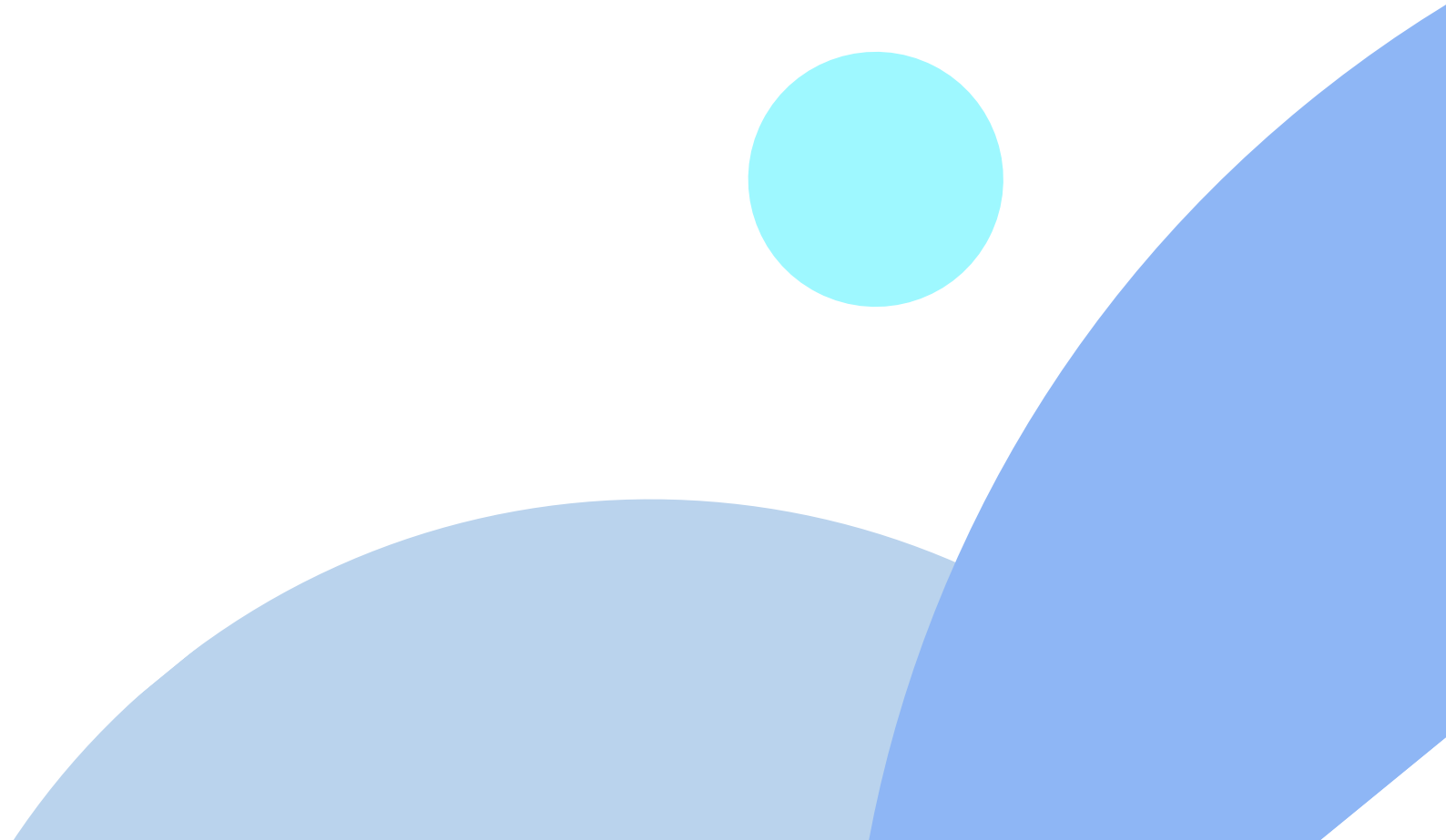
Waar kom ik het woord tegen?

- In een object
 - Objecten kun je niet wijzigen.
 - Context is essentieel.
 - In de beschrijving
 - Beschrijvingen kun je wel wijzigen.
 - Waar komt de beschrijving vandaan?
 - Waarom gebruik je in de beschrijving bepaalde woorden? Welk verhaal wil je vertellen met je beschrijving?
-

Waar komt mijn beschrijving vandaan?

- Historische beschrijving
 - Geeft een tijdsbeeld.
 - Is deze toegekend door de maker of door vorige registrator?
 - Wil je deze enkel registreren of ook presenteren?
 - Leg uit waarom je iets gebruikt en uit welke context het afkomstig is.
-

Waar komt mijn beschrijving vandaan?

- Moderne beschrijving
 - Als je niet kunt uitleggen waarom je bepaalde woorden gebruikt kun je ze beter niet gebruiken.
 - Gebruik bij voorkeur alternatieve woorden met een andere lading.
 - In sommige contexten kan het belangrijk zijn bepaalde woorden wel te noemen. Geef dan aan dat het om een historisch woord gaat dat tegenwoordig niet meer gangbaar is.
-

Wat doe ik ermee?

- **Citaat van een object**
 - Leg uit dat het een citaat is.
 - Geef aan dat het tegenwoordig niet meer gangbaar is.
 - **Regulier gebruikt woord**
 - Gebruik een alternatief.
 - **In historische context**
 - Geef aan dat het om een historische eigennaam gaat.
 - Geef aan dat het tegenwoordig niet meer gangbaar is.
 - **Als trefwoord**
 - Gebruik een alternatief.
 - **Als titel**
 - Gebruik een alternatief wanneer het een zelfgekozen titel is.
 - Geef aan dat het een historische titel is, wanneer deze door de maker is toegekend.
-

Uitgangspunten

- Ga in het maken van een collectiebeschrijving respectvol om met elkaar.
 - Stel menselijkheid voorop. Wanneer het over personen of groepen gaat, moet je ervoor waken niet mee te gaan in de dehumaniserende terminologie die in het verleden gebruikt werd.
 - Let op de historische context van een object of foto, maar vergeet ook de hedendaagse inzichten niet.
 - Besef en bewustwording zijn essentieel.
-

Hulpmiddelen

- Onderzoek naar sporen van slavernij en het koloniale verleden in de collectieregistratie door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.
- Hoe kun je objecten die gerelateerd zijn aan het koloniaal verleden vinden in je collectie?
- Words Matter, een incomplete gids voor woordkeuze binnen de culturele sector door het Tropenmuseum.
- Welke woorden zijn beladen en hoe zou je deze kunnen vervangen?

Brabant
Cloud

Vragen?

